

литература, включително и на стиховите типове. В други контексти, контексти, в които това липсва, съчетаването на различни стихови типове може да породи значение за творческо търсене, не и на лутащ се отказ.

У Вапцаров недоволството от литературата се изразява на някои места пряко. Да, пишем, но не това, което очаква народът. И той „със нас е на „Вие“... и гледа ни някак изниско“ („Доклад“). Изразява се то и чрез търсене на подкрепа в извънлитературни полета, пак сред този народ:

*Записвай го просто и честно,
тъй както
просто го пее народа...*

Че литературата трябва да се учи от народа и неговите песни – добре, правели са го мнозина и преди, но за средата на XX в. предложението към писателите, пък и за голямата част от „Моторни песни“, да се учат от народната песен стои някак не на място. Но щом трябва да се удари литературата, в „Доклад“ всичко е на място.

А според това място в стихотворението литературата трябва да се учи и от... вятъра:

*Вятъра пее в зелените листи:
слушай
и само записвай!*

Метафоричната условност в пожеланието „записват каквото пее вятърът“ е едната страна, но има и друга, безусловна: литературата трябва да търси сили къде ли не, че и в горския вятър, защото сама по себе си е слаба и недостатъчна. И в Ботевия „Хаджи Димитър“ се говори за вятъра в гората, но там вятърът е описван, а не записван.

В лириката на Вапцаров литературата може да се учи и от самата себе си, тоест едни от създателите ѝ да се учат от други. Учи ли се творенето на литературата или го води някаква божествена или тайнствена сила – тази дилема минава през хилядолетията и тихомълком е жива и днес. В латинската традиция вдъхновяваният от външни сили творец е наречен *poeta vates*, а другият *poeta doctus*. Вторият не чака вдъхновение оттук или оттам, а се учи от майсторите и от поученията на познавачите. В стихотворенията на Вапцаров лирическият аз често говори за себе си като литературен творец, говори и за творчеството си. И казано е, че подтици за творчество идват и от вятъра, и от майсторите, от които се учи, именно се учи: